

København 24. jan. 2014

Høringsvar: Folkeskolereform - faglig udmøntning

Høringens indhold er i fin overensstemmelse med Brug Folkeskolens målsætninger. Brug Folkeskolens bestyrelse er generelt positiv over for implementering af "den fremtidige folkeskole" i København.

Vi synes, det er overordentligt positivt, at forældrenes indflydelse og ansvar for børnenes faglige udvikling og skolens udmøntning af folkeskolereformen er tydeligt beskrevet.

Hvis der skal skabes reelle forandringer med skolereformen, kræver det meget af ledelse og lærere/pædagoger. Folkeskolen skal være et tilbud af høj faglig kvalitet uanset, hvilken skole man vælger. Generelt er det vanskeligt at gennemskue, hvordan kvalitetssikringen foregår, når så meget lægges ud lokalt. Hvordan sikres en faglig minimumsstandard for de forskellige dele af reformen? Er det forvaltningen, der er ansvarlig for at målene nås ude på skolerne?

Folkeskolereformen er en stor udfordring for skolerne og for København. Det er centralt for en fornuftig udmøntning, at de økonomiske rammer understøtter implementeringen i tilstrækkelig grad til at opnå målene.

1. Den fremtidige folkeskole

Vi støtter op om arbejdet med læringsmål i alle fag for den enkelte elev, og vi er positive over for mere bevægelse i skolen generelt.

Vi ser et potentiale i den fleksible planlægning af undervisningen samt mere fleksibel afvikling af pauser, som åbner op for en mere varieret skoledag og bedre udnyttelse af lærernes ressourcer. Dog skal det fleksible ikke ske på bekostning af en struktureret skoledag for eleverne. Brug Folkeskolen påpeger, at pauser er det rum på en skoledag, hvor eleverne i frie rammer kan socialisere og danne relationer.

Det er vigtigt, at skolerne tilrettelægger sit forældresamarbejde, så det passer til den brede forældrereds på den enkelte skole. Og at kommunen retter fokus på, at skolerne skal arbejde indgående med at få ressourcerne i den brede forældregruppe inddraget i skolens læring.

Det er centralt, at de fysiske rammer på skolerne er velegnede til den fremtidige folkeskole. Her er der udfordringer på mange skoler, som skal løftes, hvis reformen skal blive en succes.

2. Den åbne skole.

Planerne for udmøntning af den åbne skole er i det store hele i overensstemmelse med Brug Folkeskolens holdning. Det er helt centralt, at faglige mål er bestemmende for alle aktiviteter i den åbne skole.

Det er vigtigt, at skolerne i København i højere grad sikrer sig opbakning fra forældre og elever, hvis flere skal have tillid til og vælge folkeskolen. Derfor er det nødvendigt, at de har en stærk lokal forankring i skolens umiddelbare nærområde. Vi mener, at forældrene skal tænkes ind, for at sikre at samarbejde med foreninger og erhvervsliv bliver lokalt forankret. Vi mener, at skolernes arbejde med at den åbne skole skal tage udgangspunkt i forældrekrædsen og en afsøgning af hvilke foreninger, virksomheder etc. man her har repræsenteret, før man kigger i det umiddelbare nærområde og i sidste ende resten af København.

3. Nye rammer for skolebestyrelser og fornyet skole-hjemsamarbejde

Det er overvejende positivt, at fritidstilbuddene og dermed den pædagogiske faglighed er repræsenteret i skolebestyrelserne, det må dog ikke ske på bekostning af forældrenes taletid og indflydelse.

Det vil være meget forskelligt, om det giver mening at invitere eksterne medlemmer ind i bestyrelsen i øvrigt. Derfor er vi tilfredse med, at det lades op til den enkelte bestyrelse, om man ønsker at tage eksterne medlemmer ind.

Brug Folkeskolen bifalder, at forvaltningen vil støtte mere op om forældrerepræsentanterne i SB. Skole og Forældre foreslår i bilaget, at forvaltningen udarbejder et årshjul for skolebestyrelserne. , Det forslag støtter vi. Ligesom vi foreslår en funktion i BUF, der har fokus på at støtte forældrenes repræsentanter i bestyrelsen i samarbejdet med de professionelle aktører i bestyrelsesarbejdet.

Særligt i dette afsnit, men generelt for hele høringen gælder, at der er stort fokus på, hvad det er forældrene skal gøre, og hvilket ansvar de har og kun i mindre grad, hvad skolen skal udvikle på og have fokus på i sit samarbejde med forældrene. Det bør derfor vægtes, at skolens ansvar er at tilrettelægge og differentiere deres skole-hjemsamarbejde, så det passer til skolens forældre.

4. Rammer for nye valgfag + 9. Nye rammer for Ungdomsskolen

Brug Folkeskolen støtter muligheden for nye valgfag og ser et stort potentiale i at fremme et samarbejde og ideudvikling skolerne imellem og med ungdomsskolen. Hvad angår valgfag og elevers mulighed for at få en bredere vifte af valgfag: Det er godt, hvis elever får større valgmuligheder ved at tilbydes undervisning i valgfag på Ungdomsskolen og andre skoler i lokalområdet.

Forvaltningen skal sikre, at der finder en ideudvikling sted på tværs af skoler. Det skal de facilitere ved at få formidle tydelige rammer for valgfagene og formidle de gode praksiseksempler.

Toning og profiler på folkeskoler kan være gode læringsfællesskaber og en metode til fastholdelse i overbygning og at skabe større motivation, men det er vigtigt at holde fast i den fælles folkeskole og klasserummet, hvor elever uanset baggrund mødes.

5. Lektiehjælp og faglig fordybelse.

Brug Folkeskolen tager forslaget om lektielæsning på fritidshjemmene til efterretning, da det er en midlertidig løsning, omend vi stiller os tvivlende overfor om konstruktionen vil fungere. Vi mener, at løsninger på den lange bane vedr. lektier, faglig fordybelse og sammensætningen af den lange skoledag stadig lader meget tilbage at drøfte, hvorfor vi forventer, at skolens parter inddrages i den videre udvikling af området, og at der lægges et særligt fokus på, hvordan forældrene med de ændrede forhold omkring lektier stadig har mulighed for at følge børnenes læring og faglige udvikling løbende, jvf. målene i pkt.3.

6. Pædagogisk Råd og Fælles Pædagogisk Råd.

Som forældre mener vi, det er helt afgørende at sikre, at lærerne bliver hørt, inddraget og får indflydelse, hvis de skal bakke op om den nye folkeskole. Det er dem, der skal stå for hovedparten af arbejdet med at forandre folkeskolen. Derfor bekymrer nedlæggelsen af pædagogisk råd os, da vi ser PR som det fælles forum for hele lærergruppen, der sikrer inddragelse, indflydelse og mulighed for faglige input.

7.skoleårets start. Ingen kommentarer.

8. Styrelsesvedtægten.

Brug Folkeskolen tager konsekvensrettelserne til efterretning.

Forslaget om elevrepræsentanter i skolebestyrelsen fra alle skolens matrikler hænger ikke sammen de steder, hvor der er indskoling på en matrikel og udskoling på en anden. I de tilfælde skal det kun være en elev fra udskoling, der skal sidde med i skolebestyrelsen – ikke en elev fra indskoling.

Venlig hilsen

Brug Folkeskolen
Bente Haugbøl, Formand

Hørings svar: Folkeskolereformen – faglig udmøntning.

Københavns Forældreorganisation (KFO) har fulgt debatten om skolereformen tæt gennem hele forløbet og deltaget i mange debatmøder rundt i københavnske institutioner. KFO har fra starten været kritiske overfor udspillet til den nye reform, primært på grund af udsigten til en længere skoledag og, hvad det betyder for børnene.

Forslaget her om faglig udmøntning vedrører primært skoledelen, hvilket er uden for KFOs område, men vi vil alligevel gerne knytte nogle kommentarer til selve grundideen med reformen.

KFO er ikke mod, at børn skal lære mere og blive fagligt dygtige, men ser en fare i at gøre skoledagen længere og dermed gøre børnenes fritid kortere. En fritid med en leg, som mange forskere peger på er vigtig for børns trivsel, udvikling og, som giver dem den ballast, der skal til for at klare livets mange udfordringer. Skolereformen lægger op til, at legen og den frie tid skal ind i skolen via mere bevægelsen og aktivitetstimer. I reformen står, at aktivitetstimerne skal have et lærings sigte. Den frie leg er kendetegnet ved netop at være fri og på børnenes egne præmisser og derfor kan aktivitetstimerne ikke gøre det ud for den leg og den frie tid, som børnene har efter skole og, som altså nu med den nye reform, mindskes. KFOs overordnede bekymring ved skolereformen er, at børnene mister en værdifuld del af deres liv; fritiden, pladsen og rummet til at have egen tid og udvikle sig uden voksenstyring og lærings sigte.

KFO er bekymrede for, at det for nogle børn vil have store konsekvenser, at blive presset ind i en længere skoledag, primært skoletrætte børn, udsatte børn og børn, der ikke trives godt i skolen og som derfor har brug for det skift, der er mellem skoledelen og fritidsdelen i hverdagen. Følelsen af at have fri skal ikke underkendes, heller ikke for børn.

Legen og den frie tids betydning for børn håber vi, at politikerne tager alvorligt og, at der lyttes til de mange forskere, der påpeger konsekvenserne ved at mindske det for børnene.

KFO er derfor også bekymrede for fremtiden for fritidshjemmene, KKFOerne og klubberne med den nye skolereform. Hverdagen vil blive meget anderledes og, der vil være mange nye udfordringer blandt andet med personale, der skal have tid både i skolen og i fritidsinstitutionen. Vi er bekymrede for, om vi i fremtiden kan fastholde kvalificeret personale og opretholde den høje kvalitet der i dag er i de københavnske fritidsinstitutionerne, hvis fritidsinstitutionspersonalet kun kan ansættes i deltidsstillinger. KFO ønsker en grundig diskussion af hvordan vi med den nye reform fastholder og fortsat udvikler vores fritidstilbud til børn i København. Mange steder i landet begynder kommuner at nedlægge SFOer, som konsekvens af reformen, den udvikling bekymrer og er på ingen måde ønskværdigt i København. Fritidshjem, KKFOer og klubber spiller en stor rolle i børns liv, det skal de fortsat, men hvordan? – det ønsker KFO, at politikerne forholder sig til! KFO

stiller sig meget gerne til rådighed til en diskussion og ideudvikling af fritidsinstitutionernes fremtid.

Vi er dybt bekymrede for, at børn og unge ikke understøttes i deres udvikling, i rammer med kvalificeret pædagogisk personale. Vi ønsker ikke børn og unge på gader og stræder, men børn og unge i højt kvalificerede fritidstilbud. Vi ønsker ikke børn med udfordringer overladt til sig selv, men ønsker derimod, at der er et højt kvalificeret fritidstilbud, som understøtter dem og deres familie.

Overgangsordningen med lektiehjælp i fritidshjem/KKFOer ser KFO som uholdbar. Der lægges op til, at personalet skal kende læringsmålene for den enkelte elev, for at kunne bakke bedst muligt op. At personalet skal til at yde lektiehjælp og sætte sig ind i læringsmål for hver enkelt elev er en meget stor opgave, som vi ikke mener, at de skal bruge tid og kræfter på i en fritidsinstitution, der i forvejen er presset. Desuden bør lektiehjælp tilbydes af professionelle, som har fagligt kendskab til fagene.

Der lægges op til, at klyngeleder, erhvervsliv, organisationer og lignende får plads i skolebestyrelsen og i den forbindelse vil KFO vil foreslå, at der arbejdes på, at også forældre fra fritidsdelen får plads i skolebestyrelsen. Det betyder ikke, at KFO mener at vi skal gå hen i mod en sammenlægning af de to dele, men det vil være relevant for forældrene i råd og bestyrelser fra fritidshjemmene også at være med i skolebestyrelsens arbejde og planlægning.

Mange hilsner Københavns Forældreorganisation.

Yderligere kontakt: sekretariatet på telefon 2984 7821

Hørings svar fra Skole og Forældre København vedr. Folkeskolereform – faglig udmøntning

Skole og forældre København er overordnet godt tilfredse med forslaget om faglig udmøntning af folkeskolereformen. Det indeholder rigtig gode forslag, som inddrager alle skolens parter. I forhold til at folkeskolereformen først blev vedtaget 20.12.2013 er det flot, at Københavns Kommune er så tidligt ude med så grundigt et forslag til udmøntning. Det er et stort plus i forhold til den meget korte tid, der er indtil august 2014, hvor folkeskolereformen skal være udmøntet på de enkelte skoler.

Det er meget positivt, at skolebestyrelsernes kompetencer i forbindelse med udmøntningen i vidt omfang er præciseret i forslaget.

Vi bifalder også skiftet fra undervisningsmål til læringsmål, således at elevernes læring og læringsmål bliver omdrejningspunktet i en ny længere skoledag.

Det er en omfattende reform, og tidsfristen frem til at reformen træder i kraft er kort. Arbejdet med implementeringen af reformen i skolebestyrelserne og på de enkelte skoler vil være betydeligt. Det kan derfor ikke forventes, at skolebestyrelserne har alle principperne klar fra dag 1. Der vil være brug for en indkøringsperiode, hvor skoler og skolebestyrelser får mulighed for at prioritere i hvilken rækkefølge de enkelte tiltag skal iværksættes og skolebestyrelserne vil have et stort behov for støtte under processen.

Skole og Forældre København går gerne ind i dette og går gerne ind i arbejdsgrupper sammen med forvaltningen for at udarbejde materialer m.m. til støtte for skolebestyrelserne. Nedenfor er der en oversigt over vores anbefalinger. I de efterfølgende afsnit er vores uddybende kommentarer til de enkelte bilag i høringsmaterialet. Til sidst er vores videreforarbejdning af bilag 3 (Nye rammer for skolebestyrelser og fornyet skole-hjemsamarbejde). Vi vil muligvis forsøge at eftersende en tilsvarende bearbejdning af bilag 8 (Styrelsesvedtægt).

Oversigt over Skole og Forældre Københavns anbefalinger:

Bilag 1. Den fremtidige skole i København – skolen i centrum

Skole og Forældre København anbefaler

- at der sættes ind med kompetenceudvikling af lærere i forhold til at sætte fremadrettede mål for elevernes læring.
- at der oprettes en samlet oversigt eller database over den mest relevant forskning.
- at der udarbejdes guidelines for, hvordan reformen kan implementeres.
- at der i samarbejde med Skole og Forældre oprettes en central funktion i BUF til at støtte og rådgive skolebestyrelser.

Bilag 2. Den åbne skole

Skole og Forældre København anbefaler at skolerne primært etablerer samarbejder i nærområdet for at sikre skolens lokale forankring.

- at det overvejes, om der skal være særlige krav til værdier og etik til de virksomheder og organisationer det etableres samarbejde med, herunder hvordan forholdet mellem samarbejde, reklame og egeninteresser skal balanceres.
- At der afsættes økonomiske midler så lokale foreninger m.m. kan aflønnes med vikarløn

Bilag 3. Nye rammer for skolebestyrelser og fornyet skole-hjemsamarbejde

Skole og Forældre København anbefaler

- At BUF tydeliggør, at skolernes professionelle ansvar indebærer, at de tilrettelægger/udvikler skolehjemssamarbejde differentieret og tilpasset den forældregruppe, de har.
- at det præciseres, at det alene er skolebestyrelsen, der beslutter om den skal suppleres med eksterne medlemmer og hvem der i givet tilfælde udpeges samt at eksterne medlemmer af en skolebestyrelse ikke har stemmeret, når det drejer sig om valg af dem selv.
- ikke at lederen af KKFO, lokalt fritidshjem eller dagtilbud skal deltage fast i skolebestyrelsesmøderne. I stedet foreslår vi, at samarbejdet mellem KKFO, fritidshjem, fritidsklubber og ungdomsklubber sættes på dagsordenen ved mindst to af de årlige skolebestyrelsesmøder, og at det skal ske med en repræsentant fra hver af disse institutioner.

Bilag 4. Rammer for nye valgfag

Skole og Forældre København anbefaler

- at BUF udarbejder skabeloner til samarbejdsaftaler mellem skoler om at udbyde valgfag i fællesskab – især med henblik på de økonomiske aspekter

Bilag 5. Rammer for lektiehjælp og faglig fordybelse

Skole og Forældre København anbefaler

- at kommunen udarbejder modeller for udvikling af lektiehjælp mod faglig fordybelse
- at lektiehjælp og faglig fordybelse udvikler redskaber, så forældrene kan understøtte barnets læring.
- at det sikres, at lektiehjælp og faglig fordybelse sker under medvirken af læreruddannet personale.
- At beslutningen om i overgangsperioden at placere lektiehjælpen på fritidshjemmene genovervejes

Bilag 6. Pædagogisk Råd og Fælles Pædagogisk Råd

Skole og Forældre København anbefaler

- at det fremgår tydeligt af styrelsesvedtægten, at skolebestyrelsen fastsætter principper for skolens virksomhed, herunder også om arbejdets fordeling mellem lærerne jf. folkeskolelovens § 44, stk. 2

Bilag 9. Nye rammer for Ungdomsskolen

Skole og Forældre København anbefaler

- at det præciseres, at skolebestyrelsen fastsætter principper for samarbejdet mellem ungdomsskolen og folkeskolen, jf. § 3, stk. 4

Uddybende kommentarer

1. Den fremtidige folkeskole i København – skolen i centrum

Skole og forældre København støtter overordnet op om de fire hovedfokuspunkter i arbejdet med reformen.

Forskningen viser, at forældrenes inddragelse er den vigtigste enkeltfaktor for at løfte børnenes faglige udbytte af undervisningen. Vi noterer os med glæde, at forslaget anerkender dette, og at en ambition om at udnytte forældrenes ressourcer via skolebestyrelsen er et af reformens fire hovedfokuspunkter. Skiftet fra undervisningsmål til læringsmål er meget positivt. Forskningen viser også, at en af de enkeltfaktorer, der øger læringen mest er, når der sættes mål i fællesskab mellem elev, lærer og forældre. Elevplanerne må være et centralt led i dette og må derfor omfatte alle fag, trivsel og helheden omkring barnet. Den seneste evaluering af elevplaner foretaget af Konsulentfirmaet Muusmann for Undervisningsministeriet viser, at lærerne gerne ser, at elevplanerne bliver mere målsættende og fremadrettede end nu, hvor vægten primært er på en statusbeskrivelse. Lærerne finder det udfordrende at

blive konkrete i deres målsætning. I den forbindelse vil det være nødvendigt at sætte ind med kompetenceudvikling af lærere i forhold til at sætte fremadrettede mål for elevernes læring. Det er også positivt, at der lægges vægt, på at kulturændringen skal baseres på forskningsmæssig viden. Dog kan den relevante forskning være svær at identificere. Vi foreslår derfor, at BUF tager initiativ til en samlet oversigt eller database, som gør den mest relevante forskning let tilgængelig for skolebestyrelser, medarbejdere, ledere og forældre.

Vi opfordrer også til, at BUF udarbejder guidelines til, hvordan reformen kan implementeres, og at BUF giver eksempler på gode principper. Endvidere anbefaler vi, at BUF stiller en kontaktperson til rådighed eller opretter en hotline, som skolebestyrelser og forældre kan henvende sig til samt udarbejder materiale til hjælp for skolebestyrelsernes implementering af reformen. Skole og Forældre går gerne ind i arbejdet med at klæde en sådan kontaktperson eller hotline på til opgaven og med at udarbejde overordnede retningslinier for materialet.

2. Den åbne skole

Med folkeskolereformen ser vi store muligheder for, at eleverne kan blive fremtidens vindere ved øget læring - især gennem målene om åbenhed over for lokalsamfundet og øget forståelse for, hvad uddannelsen egentlig kan bruges til.

Vi mener, at skolerne primært bør prioritere, at etablere samarbejder i nærområdet for at sikre skolernes lokale forankring. Det er samtidig vigtigt, at skolerne også inddrager forældrene i dette arbejde og anvender forældrenes netværk.

Skolen skal stå som en stærk aktør i lokalområdet. Her bør man også tænke på skolens funktion udenfor skoletiden.

Det er en pointe, at den åbne skole både omfatter, at eleverne bevæger sig ud af skolen, men også at det omgivende samfund inviteres ind på skolen. Med hensyn til samarbejdet mellem erhvervsliv og professionelle foreningsliv/frivillige foreningsliv og skolerne samt den tætte skolebeliggenhed, der er i København, tror vi, at det kan blive meget givende for begge parter. Den skole, der får kontakt med en højprofileret sportsklub eller virksomhed, kan bruge det til at styrke skolens profil og gøre den mere attraktiv ved skolevalg. Den anden vej rundt tror vi også, at for nogle virksomheder, f.eks. videnstunge, kan det være attraktivt i deres profil at have lokale samarbejder med skoleverdenen. Her skal der overvejes, hvordan forhold mellem samarbejde og decideret reklame skal balanceres, herunder om der skal være krav til værdier og etik hos de virksomheder og organisationer, som skolerne får samarbejde med.

Skole og Forældre København har endvidere udarbejdet et forslag til, hvordan folkeskolereformens krav om et forpligtende samarbejde med foreninger kan implementeres, hvor kommunen i høj grad må stille rammer for befordring af samarbejdet til rådighed. Vi anbefaler, at BUF tager dette med i arbejdet med at understøtte skoler og foreninger i realiseringen af kravet om den åbne skole.

Forslaget kan findes her: <http://www.skole-foraeldrebh.dk/Aktuelt/Nyheder/2013/ForslagForeningssamarbejde.aspx>

3. Nye rammer for skolebestyrelser og fornyet skole hjem samarbejde

I vores udgave af bilag 3 (i slutningen af dette dokument) har vi implementeret vores ændringsforslag. I det følgende forklarer vi ændringsforslagene.

Skolebestyrelsen

Vi er tilfredse med at en evt. udvidelse af skolebestyrelsen med medlemmer fra fritidsforeninger,

ungdomsuddannelser og/eller erhvervsliv lægges op til lokal beslutning i skolebestyrelsen, så man kan vurdere hvad der giver mening i den pågældende bydel og på den enkelte skole og med skolens sammensætning af elever. Det bør præciseres, at de eksterne medlemmer ikke har stemmeret ved valg af dem selv – det er nok ikke alle, der vil synes, at det er en selvfølge.

I dag indkaldes og deltager KKFO-lederen, når skolebestyrelsen behandler punkter, der vedrører KKFO'en. Vi synes ikke, det er en god idé at KKFO-lederen og en leder fra et lokalt fritidshjem/dagtilbud skal deltage *fast* i møderne. Når skolelederen har sagt sin mening og souschefen, KKFO-lederen med flere har bakket op, så vil det være meget svært for forældrerepræsentanter at komme med andre meninger, og det vil være næsten umuligt for personale- og elevrepræsentanter. Selv om de fire embedsmænd ikke har stemmeret og de forældrevalgte har flertal, så vil det være et demokratisk problem at rykke balancen mellem de folkevalgte "amatører" og de professionelle. Mange skoler benytter flere fritidshjem (0.-3. klasse) og fritidsklubber (4.-6. klasse) ud over evt. en KKFO (0.-3. klasse) samt en eller flere ungdomsklubber (7. klasse og op). På mange af disse institutioner føler man sig i en presset konkurrencesituation, nu hvor de fra august får beskåret åbningstiden og skal hente en stor del af deres indtægter ved at samarbejde tæt med skolen. Flere af dem er bange for at lukke – især efter 2 år. At favorisere ét af fritidshjemmene ved at lade lederen deltage i skolebestyrelsens møder vil skævvride denne konkurrence. Hvis forslaget fastholdes, skal det præciseres, hvordan og af hvem den pågældende fritidshjemsleder udpeges.

I stedet for foreslår vi, at der indskrives i styrelsesvedtægten, at samarbejdet med KKFO, fritidshjem, fritidsklubber og ungdomsklubber skal behandles ved mindst to af de årlige skolebestyrelsesmøder, og at det skal ske med deltagelse af en repræsentant for hver af disse institutioner. Dermed undgås skævvridning, og det sikres bedre, at der er dybdegående fokus på dette samarbejde.

Vi er meget bekymrede for rekrutteringen fremover til skolebestyrelserne, samt for i hvor høj grad skolebestyrelsesmedlemmerne til sammen vil besidde den erfaring, der skal til for at varetage hvervet: I København kan vi ikke gøre noget ved, at der mistes status ved, at det ikke længere er borgerligt ombud, og at der dermed ikke længere vil være forpligtelse til at deltage som i dag. Men at tillade skoler at begrænse valgperioden til to år vil gøre situationen endnu værre:

o Formålet skulle være at få flere forældre til de ældste børn til at stille op til skolebestyrelsesvalg uden at de binder sig til at være i skolebestyrelsen flere år efter at deres barn er stoppet. Det er dog ikke et problem længere, for siden høringen blev igangsat, har Undervisningsministeriet udarbejdet og udsendt en ny version af skolebestyrelsesbekendtgørelsen, hvor det i § 9 er fastsat, at man kan udtræde af skolebestyrelsen når som helst.

o Bemærk at man allerede i dag har mulighed for at holde forskudte valg, så halvdelen er på valg hvert andet år (men altså stadig valgt for fire år). Det er en god måde at sikre kontinuiteten på samt skabe mulighed for at nye interesserede forældre på skolen hurtigt kan komme ind i skolebestyrelsen. Denne kontinuitet vil mistes, hvis der bliver mulighed for at samtlige forældrerepræsentanter kan udtræde samtidigt hvert andet år.

o Man kunne måske forestille sig at 2-årige valgperioder vil kunne øge opstillingen til skolebestyrelsen og engagementet generelt. Erfaringer fra Aarhus Kommune viser imidlertid, at det ikke bliver resultatet: *"Forsøg med afskaffelse af det borgerlige ombud og 2-årige valgperioder for forældrerepræsentanter (mod normalt 4-årige) har ikke medført, at flere stiller op til skolebestyrelsen."* [Kilde: Resultat af evaluering af forsøg med valg til skolebestyrelserne og SFO-forældreråd efter forsøg med nye styrelsesvedtægter, Aarhus Kommune, 31. marts 2012].

o Skole og Forældres (på landsplan) lavede en undersøgelse i januar 2013, der viste at kun 27 % af skolebestyrelsesmedlemmerne føler sig godt klædt på til opgaven i deres første år i skolebestyrelsen. Den andel stiger til 47 % for skolebestyrelsesmedlemmer med en anciennitet på 3-4 år. Tendensen til, at det først er efter ca. 2 år i skolebestyrelsen, at man for alvor finder sine ben at stå på som medlem og dermed bliver kapabel til at yde skolelederen det med- og modspil skolen har brug for, ser Skole og Forældre også i dets rådgivning af skolebestyrelsesmedlemmer. Det er derfor vores bekymring, at en 2-årig valgperiode vil medføre, at mange skolebestyrelsesmedlemmer vil forlade skolebestyrelsen inden de når at opleve de muligheder og den indflydelse de kan få som kompetente medlemmer.

o En potentiel udskiftning af hele skolebestyrelsen hvert andet år kan medføre stort gennemtræk og mangel på kontinuitet. Kontinuitet i en skolebestyrelse er vigtigt, da arbejdet med principfastsættelse og tilsyn med disse princippers udfoldelse kræver en langsigtet indsats, ofte gennem flere år. Sikring af kontinuitet i skolebestyrelsen er vigtigt for at sikre en reel forældreindflydelse og sikre et vedholdende udviklingspres på skolen.

Det er vigtigt med større støtte til skolebestyrelsernes arbejde, ikke mindst i implemteringsperioden for reformen, da der er stor forskel på hvor lang tids erfaring bestyrelsesmedlemmerne har på forskellige skoler og der ligger et stort og nytænkende arbejde foran os. Vi foreslår, at der desuden udvides med etstøtte/rådgivningstilbud i BUF-regi målrettet skolebestyrelser. I dag varetages denne funktion af områdecheferne, men vores erfaring er, at det ikke fungerer i praksis. Vi skal desuden opfordre til, at de to årlige møder med områdets formænd faktisk afholdes.

Skole hjem samarbejde

Vi er overordentligt tilfredse med de tiltag som anerkender forældrenes rolle i børnenes læring og medfører en tydeliggørelse af, hvad der er forældrenes ansvar - samtidig med at det pointeres af det er skolernes ansvar at invitere til og sætte rammer for samarbejdet. Det skal pointeres at vægten ikke skal lægges på pegefingre om f.eks. at børnene skal huske deres lineal, men på reel foræltreinvolvering i respekt for de roller hver part har. Vi opfordrer til at den store mængde materiale på området gennemgås centralt med henblik på at skabe overblik for den enkelte skole i forhold til metoder, der skaber den reelle foræltreinvolvering for alle forældregrupper, som styrker børnenes læring.

Kommunen bør tydeliggøre at skolernes professionelle ansvar indebærer, at de tilrettelægger/udvikler deres skole-hjemsamarbejde differentieret og tilpasser metoder til de forældregrupper de har. Kun herved kan ligestilling opnås. Dette gælder også, når bestyrelsen skal fastlægge principper for skolehjemsamarbejdet.

4. Rammer for nye valgfag

Skole og Forældre København finder forslaget positivt. Desuden bør det også blive muligt for eleverne, at gøre brug af naboskolernes valgfagstilbud. Vi foreslår, at forvaltningen udarbejder skabeloner til samarbejdsaftaler mellem skoler – især med henblik på de økonomiske aspekter.

5. Rammer for lektiehjælp og faglig fordybelse

Vi mener ikke, at det sikrer et tilstrækkeligt niveau, når lektiehjælp og faglig fordybelse for 0. til 3. klasse placeres på fritidshjem og KKFO'er i overgangsperioden, med mindre at lektiehjælp og faglig fordybelse sker med medvirkning af læreruddannet personale. Også fordi mange af fritidsinstitutionerne kun i mindre grad har levet op til det hidtidige krav om at give lektiehjælp. Det er dog et stort plus at der *også* medvirker pædagogisk personale.

Det er svært at se, hvordan skolelederen skal være i stand til at udøve sit ledelsesansvar for lektiehjælpen, når den foregår på fritidshjemmene af pædagoger, som skolelederen ikke har noget ledelsesansvar overfor

Desuden er det vigtigt, at udviklingen af faglig fordybelse og lektiehjælp sker i samarbejde med skolebestyrelsen og forældrene, når den permanente ordning træder i kraft. Lektiehjælp og faglig fordybelse skal også tænke i at udvikle redskaber så forældrene kan understøtte barnets læring.

Forvaltningen må inden fase 2 opsamle erfaringer og forskningsmateriale vedr. den faglige fordybelse til støtte for de enkelte skoler

6. Pædagogisk Råd og Fælles Pædagogisk Råd

I forbindelse med vurderingen af behovet for opretholdelse af pædagogiske råd skal skolebestyrelsen inddrages. Det bør fremgå tydeligt af styrelsesvedtægten, at skolebestyrelsen fastsætter principper for skolens virksomhed, herunder også om arbejdets fordeling mellem lærerne jf. folkeskolelovens § 44, stk. 2. Ansvarsforeningen mellem MED-udvalget og skolebestyrelsen på skolerne skal præciseres for at undgå lokale konflikter

8. Revideret styrelsesvedtægt

9. Nye rammer for ungdomsskolen

Vi støtter de nye rammer for Ungdomsskolen, som vi anser som en væsentlig del af ambitionen om at skabe den åbne skole. Samarbejdet kan desuden medvirke til at gøre eleverne mere uddannelsesparate og forberede dem på livet efter folkeskolen.

Det forpligtende samarbejde mellem ungdomsskolen og folkeskolen, som folkeskolereformen forudsætter, giver muligheder for praktisk og erfaringsbaseret læring, som i høj grad kan understøtte børns nysgerrighed og lærelyst. Børns praktiske skabertrang og lyst til at erhverve sig praktiske færdigheder skaber glæde, motivation og masser af læring, men det kræver samtidig undervisere, der selv i praksis kan skabe og mestre praktiske opgaver inden for deres fag. Denne brede vifte af fagligheder og professioner findes netop i ungdomsskolen.

Vi gør opmærksom på, at det med ændringen af folkeskoleloven fremgår, at skolebestyrelsen fastsætter principper for samarbejdet mellem ungdomsskolen og folkeskolen, inden for de af kommunalbestyrelsen fastsatte mål og rammer, jf. § 3, stk. 4.

På vegne af Skole og Forældre København

Jens Schjødt Thorsen
Formand

Bilag

Videreforslag af bilag 3

Dette er som udgangspunkt en kopi (manuelt genskabt) af høringsmaterialets bilag 3. Dog med følgende ændringer: Logoer m.m. er fjernet. Skriftstørrelsen for de to overskrifter på højeste niveau er øget. Her efter er Skole og Forældre Københavns (Skole og Forældres) ændringsforslag indskrevet med automatisk fremhævning af ændringer.

Bilag 3. Nye rammer for skolebestyrelser og fornyet skole-hjem samarbejde

I dette bilag beskrives den nye lovgivning og forslag til udmøntning først for skolebestyrelser og dernæst for et fornyet skole-hjem samarbejde.

Nye rammer for skolebestyrelser

Kort oprids af den nye lovgivning

I lovudkastet ønskes en fornyet linje i både det formelle og uformelle samarbejde med forældrene. De tre overordnede formål er:

- 1) Synliggøre og tydeliggøre forældrenes rolle og ansvar i samarbejdet omkring deres barns læring og udvikling
- 2) Sikre at deltagerkredsen i skolebestyrelsen er repræsentativ for de lokale forhold på den enkelte skole
- 3) Styrke forældrenes rolle i den åbne skole og understøtte at forældrene spiller en aktiv rolle i samarbejdet med eksterne interesser

I lovforslaget er det således bl.a. foreslået, at:

- Kommunalbestyrelsen fremover får mulighed for at træffe beslutninger om skolebestyrelsens sammensætning.
- Kommunalbestyrelsen skal sikre, at der vælges mindst en forældrerepræsentant fra hver afdeling, hvis der er flere afdelinger på hver skole.
- Borgerrepræsentationen kan vedtage, at valgperioden for forældrevalgte skolebestyrelsesmedlemmer på skoler med klassetrin fra 7. klasse skal være to år i stedet for fire år.
- Kompetencer til at bestemme, hvordan valget til skolebestyrelsen skal ske, ligger fremover hos kommunalbestyrelsen (tidligere UVM). Den foreslåede valgprocedure skal godkendes af kommunens skolebestyrelser. Der skal være valg til skolebestyrelserne i foråret 2014, med tiltrædelse af de nye skolebestyrelser 1. august 2014.
- Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at den enkelte skole får mulighed for at tilbyde to pladser i skolebestyrelsen til repræsentanter fra det lokale erhvervs- eller foreningsliv eller lokale ungdomsuddannelser. Repræsentanterne deltager i skolebestyrelsens møder med stemmeret.
- Hvervet som forældrerepræsentant skal ikke længere være et borgerligt ombud, og reglerne for at blive fritaget fra hvervet forenkles.
- Skolebestyrelsen skal fastsætte principper for skole-hjem samarbejdet, herunder principper for forældrenes ansvar i samarbejdet.

Opsummering af forslag til udmøntning af lovgivningen i København

Forvaltningen Skole og Forældre foreslår, at:

- **KKFO lederen skal deltage i skolebestyrelsens møder uden stemmeret. Samarbejdet skal her foregå med udgangspunkt i det, der foregår i regi af 'Stærkt samarbejde'**
- **Der søges om dispensation/brug af udfordringsretten til, at der**

vælges en leder fra et lokalt fritidshjem eller dagtilbud som repræsentant uden stemmeret i skolebestyrelsen (I lovforslaget gives der kun mulighed for dette, hvis dagtilbud eller fritidshjem har fælles ledelse med skolen)

- [Ovenstående to pinde erstattes med:] Samarbejdet med KKFO, fritidshjem, fritidsklubber og ungdomsklubber skal behandles ved mindst to af de årlige skolebestyrelsesmøder og at det skal ske med deltagelse af en repræsentant for hver af disse institutioner.

- Borgerrepræsentationen *anbefaler*, at den enkelte skole tilbyder to pladser i skolebestyrelsen til repræsentanter fra det lokale erhvervs- eller foreningsliv eller lokale ungdomsuddannelser. Repræsentanterne deltager i skolebestyrelsens arbejde, som repræsentanter for det område de kommer fra (erhvervs- eller foreningsliv, uddannelsesinstitution etc.), og varetager således ikke individuelle interesser. Dette skal der tages hensyn til i udvælgelsen af repræsentanterne. Det skal **som minimum** drøftes **og vedtages** i den enkelte skolebestyrelse om, man ønsker at tilbyde to pladser til eksterne repræsentanter. Eksterne repræsentanter udpeges af skolebestyrelsen for minimum 2 år. Eksterne repræsentanter deltager i skolebestyrelsens møder med stemmeret. **Dog har de ikke stemmeret ved valg af eksterne repræsentanter.** Efter to år skal der følges op på, hvordan det fungerer med eksterne repræsentanter i skolebestyrelsen med henblik på eventuelle justeringer.

- **Det bliver muligt for skoler med klassetrin fra 7. klasse at vælge at valgperioden for forældrevalgte skolebestyrelsesmedlemmer kan begrænses til to år, der hvor det giver mening**

- Der udarbejdes forslag til valgprocedure og sammensætning af skolebestyrelsen med tilhørende vejledning/inspirationsmateriale, som skolerne kan vælge at følge. Hvis skolerne ikke ønsker at følge den foreslåede model, skal det godkendes af områdechefen.

- Forvaltningens forslag til proces for valg til skolebestyrelserne i foråret 2014 godkendes af Borgerrepræsentationen

Udover de områder der er beskrevet i loven, foreslår forvaltningen, at skolebestyrelsen også skal udarbejde principper for: *Skolens udmøntning af den åbne skole*. På baggrund af disse

principper skal skolen udarbejde en konkret plan for sin version af den åbne skole. Planen skal som minimum være etårig, men kan også være flerårig

- *Lektiehjælp og faglig fordybelse*. Herunder, at det nuværende lektiehjælpstilbud nytænkes, så det samlede tilbud fremadrettet også omfatter faglig fordybelse. Samtidig skal det baseres på elevernes engagement.

- *Arbejdet med læringsmål* (med inddragelse af den øvrige forældregruppe)

- *Dispensationsmulighed ift. at nedskalere tiden til understøttende undervisning og samtidig øge tiden til undervisningstimer i fagene med yderligere personale i klassen*
- *Principper for fleksible skemaer*
- *Samarbejdet mellem skolen og fritidsinstitutionerne*

Uddybet forslag til udmøntning af lovgivningen i København

For at sikre den lokale forankring bør udmøntningen af de nye retningslinjer for skolebestyrelserne efterlade et så stort lokalt råderum som muligt. Samtidig skal skoleledere og skolebestyrelserne have højere grad af adgang til rådgivning og konkrete redskaber til at understøtte og styrke arbejdet i skolebestyrelsen **udarbejdet i samarbejde med Skole og Forældre**. Forvaltningen vil desuden samarbejde med elevorganisationerne omkring at understøtte elevrepræsentanternes rolle i skolebestyrelsen.

Eksempler på redskaber til understøttelse:

- Guide til udarbejdelse af principper, som blandt andet forholder sig til, hvad et princip er, og hvordan det kunne formuleres – særligt med fokus på de ændringer som folkeskolereformen afføder. Desuden vil det være relevant at sætte fokus på omsætningen fra principper til konkret udmøntning. Det vil være særligt relevant at belyse mulighederne og rammerne for de nye områder, som skolebestyrelsen skal sætte principper (se ovenfor) og de nye forhold, som folkeskolereformen vil medføre.
- **Forslag til** Årshjul for skolebestyrelsesarbejdet
- Dialogguide til skolebestyrelsesmøder, som indeholder forslag til emner og diskussionsspørgsmål samt guide til rolleafklaring i skolebestyrelsen. Der skal lægges særligt vægt på den rolle eventuelle eksterne medlemmer skal spille, dvs. at de får en rolle som repræsentant for en sektor eller et bredere felt og ikke specifikke særinteresser.
- Inspiration til samarbejdet med eksterne repræsentanter
- **En central funktion i BUF til at støtte/rådgive skolebestyrelserne**. Skole og forældre har desuden bedt om, at forvaltningen udarbejder et **forslag til** årshjul for skolebestyrelsesarbejdet, **så de skoler der ikke har sådan et kan få et udgangspunkt**. Der skal i materialet være særligt fokus på, hvordan elevrepræsentanternes kompetencer, kan anvendes i skolebestyrelsens arbejde.

Der hvor det er relevant, vil forvaltningen inddrage skoleledere og skolebestyrelsesrepræsentanter i udarbejdelsen.

Fornyet skole-hjem samarbejde

Kort oprids af den nye lovgivning

Det er et erklæret mål i lovforslaget at, formålet med skolehjemsamarbejdet skal stå klart for både lærere, pædagoger og forældre. I de tilfælde, hvor skole-hjem-samarbejdet mellem skolens undervisende personale

og forældrene fungerer mindre godt, er det gensidigt præget af uklarheder, implicite og usagte forhold. Det kan betyde, at forældrene bliver utrygge og usikre på deres rolle i skolen, og det kan medføre gradvis vigende deltagelse i samarbejdet fra forældrenes side. Forældrenes aktive deltagelse er en forudsætning for en god skolegang, og forældrenes deltagelse skal bygge på et ejerskab til, en forståelse for og accept af formålet med samarbejdet. Forskningen understøtter det faktum, at et forhold mellem forældre og skole, der er præget af tydelighed, gensidighed og ligeværdighed, er til gavn for barnet og dets trivsel og læring i skolen.

Opsummering af forslag til udmøntningen af lovgivningen i København

For at pejlemærkerne for folkeskolerne i København i højere grad understøtter disse folkeskolereformens ønske om fornyet forældresamarbejde, indstiller forvaltningen at:

- Det præciseres i pejlemærket om 'Tillid og attraktivitet' at *'Samarbejdet om elevens faglige progression, trivsel og udvikling, skal foregå i et ligeværdigt samarbejde mellem forældre og skole. Der skal være fokus på forældrenes ressourcer i forhold til at give barnet de bedste betingelser for en god skolegang'*

Uddybet forslag til udmøntning af lovgivningen i København

Udmøntningen af hensigterne i lovforslaget kræver, at der sættes et nyt og skarpere fokus på forældresamarbejdet på skolerne i København. Skolerne og forældrene skal understøttes i at samarbejdet omkring eleven i højere grad anskues som et ligeværdigtsamarbejde.

Samarbejdet skal være differentieret i forhold til de forældre, der har børn på skolen. Det vil til enhver tid være skolens ansatte, der skal sætte rammerne for samarbejdet, men det er et fælles ansvar, at samarbejdet fungerer til elevens bedste indenfor de rammer, der er sat af det professionelle personale.

Det skal tydeliggøres, at forældre og personale er gensidig afhængige af hinanden som samarbejdspartnere og kan rådgive og stille krav til hinanden i deres fælles ansvar omkring barnet. Særligt skal der arbejdes med at tydeliggøre forældrenes rolle i forhold til elevens læring og læringsmål.

Intentionerne i lovforslaget er, at der skabes en fælles forståelse og ejerskab for samarbejdet omkring eleven – på skolen såvel som i hjemmet. Derfor skal der arbejdes med at skabe en forståelse for det fælles ansvar, så opgaverne i samarbejdet omkring eleven, udføres i fællesskab – ud fra hvad hver part kan og skal bidrage med. I udgangspunktet er det den enkelte skole og skolebestyrelse, der skal definere, hvad forældresamarbejde med fokus på ligeværdighed og forældrenes ressourcer betyder hos dem, og hvordan det praktiseres.

